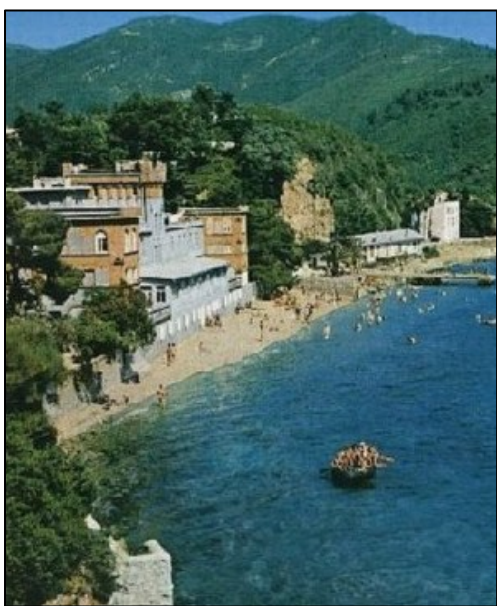

Hotel na morskoj peni

Hotel "Plaža Zelenika" jedini sačuvan hotelski objekat s kraja devetnaestog veka u Crnoj Gori

(autor Slavica Kosić)

"Plaža Zelenika".

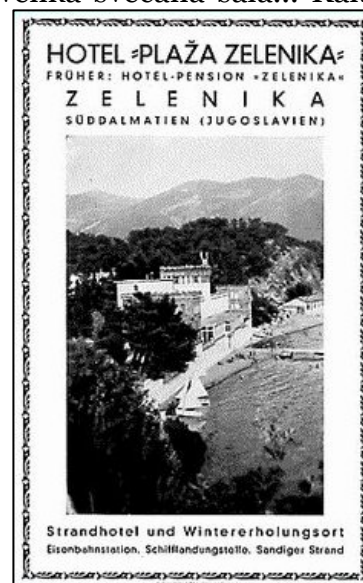
Sve je počelo zbog lošeg zdravlja. Dr Anton Madžar rođen u Budimpešti, oficir husarske jedinice, razboleo se služeći u hladnoj Transilvaniji. Lekari su mu savetovali da napusti vojnu službu i lek potraži na Mediteranu. Dr Madžar je pokušao u Dubrovniku, proputovao Francusku i Italiju i zaustavio se u Boki, tačnije u Zelenici kod Herceg Novog i tu izgradio porodičnu vilu. Bila je to 1896. godine.

Pripadnik dobrostojećeg budimpeštanskog srednjeg staleža, dr Madžar je imao prijatelje među mađarskim plemstvom, političarima, umetnicima, koji su ubrzo počeli da posećuju starog prijatelja u Boki. Mesto se pročulo po blagoj mediteranskoj klimi, gostoljubivosti i egzotičnosti. Rodila se ideja o gradnji hotela, i porodična vila je proširena otvoren je hotel

Boka je u to vreme bila mimo značajnih evropskih saobraćajnih puteva. Postojala je samo parobrodaska linija Trst-Rijeka-Kotor. Izgradnjom železničke pruge Sarajevo-Zelenika 1901. ostvarena je veza sa Budimpeštom i Evropom, a hotel dograđen. Gostima je na raspolaganju bilo 30 soba sa 60 kreveta, velika svečana sala... Kako tada nije bilo školovanih ugostiteljskih i turističkih radnika, dr Madžar šalje mlade ljude iz Boke na školovanje i osposobljavanje u najpoznatije evropske centre.

Gosti su osim blage klime, udobnog smeštaja i prvoklasne usluge imali i mogućnost aktivnog odmora. Organizovan je lov, ribolov, izleti brodom u okolna mesta. Priređivani su balovi, maskenbali, muzičke večeri...

Za vreme Prvog i Drugog svetskog rata u hotelu je boravila vojska, a 1948. godine je nacionalizovan. Hercegovačka opština 1961. prodaje hotel "Plaža Zelenika" i od tada služi kao sarajevsko dečje odmaralište.

Reklamni plakat iz 1935. g.

Nevesela je sudbina jedinog sačuvanog hotelskog objekta s kraja devetnaestog veka u Crnoj Gori. Na Jadranskoj obali samo je stariji hotel "Kvarner" u Opatiji. Potomak osnivača i vlasnika hotela Čaba Madžar kaže da je hotelska zgrada uništena. Da bi se hotel vratio prvobitnoj nameni trebalo bi, kaže on, početi ispočetka, od četiri zida. Ali ono što nije izgubilo vrednost je mesto na kojem je hotel sagrađen, na samoj morskoj obali, na "peni od mora", sa prelepim parkom.

Hotel "Plaža" Zelenika, Foto Laforest 1930.g.

Hotel "Plaža Zelenika" treba sačuvati, tim pre jer ga je i Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture iz Kotora uvrstio kao značajan istorijski spomenik u kulturnu baštinu Crne Gore